

правового явища. Слід відзначити, що такий підхід кореспондує позиції законотворця у визначенні поняття позитивних дій.

Перспективи подальших досліджень визначаються недостатнім станом розроблення даної проблематики та полягають в з'ясуванні сутності позитивної дискримінації; вивченні позитивних дій у вітчизняному законодавстві та їх класифікації; порівнянні норм вітчизняного та міжнародного законодавства з метою з'ясування відмінностей та перспектив розвитку вітчизняної правової системи у напрямку попередження та протидії дискримінації.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» № 5207-VI від 06 вересня 2012 року : зі змінами та доповненнями станом на 13.05.2014 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт] / Законодавство України. — 2014. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5207-17> (17.10.2017). — Назва з екрану.
2. Конституція України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 30 верес. 2016 р.: (ОФІЦ.ТЕКСТ). — К. : Паливода А.В., 2016. — 76 с.
3. Мандель Р.Я. Взаємодія принципів формальної і фактичної рівності із принципом недискримінації // Право: історія, теорія, практика : зб. наук. праць за мат. III Міжнар. наук.-практ. конф. 18-19 лист. 2016 р. — Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. — 196 с.
4. Равлінко З.П. Заборона дискримінації: загальнотеоретичне дослідження : дис. ... канд.юрид.наук : 12.00.01 / З.П. Равлінко ; Національний університет «Львівська політехніка». — Львів, 2016. — 201 с.
5. Христова Г. Питання заборони та протидії дискримінації : методичні рекомендації для юристів / Г. Христова. — К. Рада Європи, 2015. — 112 с.

Ключові слова: дискримінація, позитивна дискримінація, позитивні дії, права і свободи людини і громадянина, конституційні принципи.

Науковий керівник: д.ю.н., професор Афанасьєва М. В.

Ярмоленко Оксана Володимирівна

аспірант 2-о курсу кафедри конституційного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

СУБ'ЄКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ

Інформаційне забезпечення виборів є одним із найважливіших елементів виборчого процесу. Як свідчить вітчизняний та міжнародний досвід, від ефективності виконання функцій інформування та передвиборчої агітації залежать не тільки результати народного волевиявлення, але й

визнання легітимності результатів голосування. Водночас інформаційне забезпечення виборів є відносно новим правовим інститутом, який продовжує розвиватися. Важливим фактором цього процесу є прийняття Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні. Серед її завдань визначено забезпечення гарантій волевиявлення громадян та сприяння становленню відкритого демократичного суспільства, яке гарантуватиме дотримання конституційних прав громадян щодо участі у суспільному житті [1]. Таким чином, новизна цього правового інституту зумовлює потребу в науковому поясненні проблемних питань, пов'язаних із його функціонуванням.

Правові основи інформаційного забезпечення виборів є малодослідженими у вітчизняній науковій літературі. Відсутні спеціальні монографічні дослідження з цієї проблематики, але у науковій періодиці знаходимо спроби її наукового пізнання. Теоретико-правові основи інформаційного забезпечення виборів та вплив принципів цього інституту на механізм реалізації виборчих прав розглядають Т. Костецька, О. Лізунова. Правове регулювання ЗМІ в період виборчої кампанії є предметом уваги таких вчених як І. Бойчук, О. Винников, Т. Шевченко, А. Дашковська та інших. Питання доступу до інформації про вибори як частину права на інформацію порушували О. Нестеренко, Ю. Бурило, О. Копиленко, Ю. Грошевий та інші. До з'ясування сутності інформаційного забезпечення виборів та визначення критеріїв розмежування цього інституту з інститутом передвиборної агітації вивчали О. Большакова, І. Поспелова, І. Литвиненко, Ю. Ключковський та інші.

Відаючи належне внеску попередників, відзначимо фрагментарність досліджень правового статусу та правосуб'єктності учасників інформування виборців. Цим зумовлюється потреба у подальших дослідженнях цієї проблематики.

Законодавство про інформаційне забезпечення виборів засновується на положеннях Конституції України, Закону України «Про інформацію». Правове регулювання конкретизується у Законах України «Про вибори народних депутатів» [4], «Про вибори Президента України» [3], «Про місцеві вибори» [2] (далі – законодавство про вибори). Слід відзначити, що за певними винятками, що зумовлені відмінностями виборчих процесів на обрання Президента України, народних депутатів та місцевих виборів, ці розділи законодавства про вибори містять схожі за змістом норми.

Законодавство про вибори визначає функції та повноваження в інформаційному забезпеченні виборів таких суб'єктів як: 1) Центральна виборча комісія; 2) територіальні виборчі комісії; 3) дільничні виборчі комісії; 4) засоби масової інформації; 5) інформаційні агентства.

Функції Центральної виборчої комісії в інформаційному забезпеченні виборів полягають в:

доведенні до виборців різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації про вибори, потрібної для здійснення усвідомленого, поінформованого, вільного вибору;

забезпеченні об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації про кандидатів на виборах;

забезпеченні юридичної достовірності даних загального та спеціального інформаційного забезпечення, які доводяться до широкого загалу виборців;

організації діяльності інших суб'єктів інформаційного забезпечення виборів у межах повноважень, визначених законодавством про вибори (див. ч. 2 ст. 1, ч. 1 ст. 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію»);

забезпеченні можливості безперешкодного отримання даних загального та спеціального інформаційного забезпечення виборцями та іншими зацікавленими особами;

попередженні впливу на результати голосування порушень законодавства про вибори, вчинених суб'єктами інформаційного забезпечення виборів.

Як Центральна виборча комісія, територіальні виборчі комісії є постійно діючими колегіальними органами, що в межах своїх повноважень забезпечують організацію підготовки та проведення виборів. Територіальні виборчі комісії та дільничні виборчі комісії забезпечують проведення місцевих виборів та проведення виборів Президента України та виборів до Верховної Ради України на місцях. Загалом, територіальні та дільничні виборчі комісії в процесі інформаційного забезпечення виборів у межах своїх повноважень виконують функцію доведення до виборців різнобічної, об'єктивної та неупередженої інформації про вибори, яка складає загальне та спеціальне інформаційне забезпечення виборів.

Нормами законодавства передбачено можливість участі в інформаційному забезпеченні виборів таких суб'єктів: органи державної влади та органи місцевого самоврядування, органи влади Автономної Республіки Крим, їх посадові особи; об'єднання громадян; інші особи, які поширюють інформацію про вибори, яка не є передвиборною агітацією. Проте участь цих суб'єктів не має детального правового регулювання у законодавстві про вибори.

Як суб'єкта інформаційного забезпечення виборів також слід розглядати органи ведення Державного реєстру виборців у зв'язку з безпосереднім виконанням ними перевірки включення виборців до Державного реєстру виборців та списків виборців на виборчих дільницях на основі звернень громадян, яка передбачена відповідними статтями законодавства про вибори. Порядок звернення громадян до органів ведення Державного реєстру виборців визначено ст. ст. 19-21 Закону України «Про Державний реєстр виборців» [5].

Засоби масової інформації та інформаційні агентства забезпечують безпосереднє доведення відомостей що становлять спеціальне та загальне інформаційне забезпечення виборів, а також іншої об'єктивної, неупередженої та достовірної інформації, яка є суспільно важливою з огляду на висвітлення подій, пов'язаних із виборами.

Правова регламентація участі засобів масової інформації та інформаційних агентств в інформаційному забезпеченні виборів полягає у встановленні засад інформаційної діяльності, пов'язаної з інформуванням виборців, заборон та обмежень. Зокрема:

дотримання принципу об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації;

дотримання встановлених хронологічних обмежень щодо оприлюднення чи поширення в інший спосіб результатів опитування громадської думки, пов'язаної з виборами, або опитування виборців щодо їх волевиявлення під час голосування на виборах Президента України;

забезпечення обов'язкового оприлюднення суспільно необхідної інформації, що стосується подій, пов'язаних із виборами на момент її поширення.

Участь інших суб'єктів в інформаційному забезпеченні виборів може відбуватися на основі реалізації ними прав на інформацію (фізичні особи, об'єднання громадян), або на основі їх компетенції та повноважень (органів державної влади та органів місцевого самоврядування, органів влади Автономної Республіки Крим, їх посадових осіб).

Узагальнюючи вищенаведене, відзначимо, що законодавство про вибори не конкретизує критерії, які б розмежовували інформування виборців від інших форм інформаційної діяльності під час виборів, наприклад, доведення особистої думки чи умисного розповсюдження спотвореної інформації серед обмеженого контингенту осіб, які внаслідок об'єктивних умов обмежені у доступі до офіційних джерел загального та спеціального інформаційного забезпечення про вибори. Такими критеріями, на нашу думку, можуть бути: використовувані канали інформації; мінімальний обсяг аудиторії, серед якої поширюється така інформація, тощо. Законодавче закріплення цих ознак є необхідним для правової оцінки інформаційної діяльності суб'єктів права, здійснюваної у приватному порядку, з метою попередження та припинення можливих зловживань.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у дослідженні відмінностей між інформуванням виборців та передвиборною агітацією, які відображають специфіку функцій суб'єктів інформаційного забезпечення виборів.

Список використаної джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15.05.2013 р. № 386-р // Офіційний вісник України. – 2013. – № 44. – С. 79. – Ст. 1581.

2. Закон України «Про місцеві вибори» № 595-VIII від 14.07.2015 р. : із змінами, внесеними згідно із Законом № 1851-VIII від 09.02.2017 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт] / Законодавство України. — 2017. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/595-19> (10.03.2018). — Назва з екрану.
3. Закон України «Про вибори Президента України» № 474-XII від 05.03.1999 р. : із змінами, внесеними згідно із Законом № 901-VIII від 23.12.2015 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт] / Законодавство України. — 2017. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/474-14> (10.03.2018). — Назва з екрану.
4. Закон України «Про вибори народних депутатів» № 538/97-ВР від 23.09.1997 р. : із змінами, внесеними згідно із Законом № 2244-VIII від 07.12.2017 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт] / Законодавство України. — 2017. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538/97-вр> (10.03.2018). — Назва з екрану.
5. Закон України «Про Державний реєстр виборців» № 698-V від 22.02.2007 р. : із змінами, внесеними згідно із Законом № 1774-VIII від 06.12.2016 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [сайт] / Законодавство України. — 2016. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-16> (10.03.2018). — Назва з екрану.

Ключові слова: виборчий процес, суб'єкти інформаційного забезпечення виборів, інформування, народне волевиявлення.

Науковий керівник: д.ю.н., професор Афанасьєва М. В.

Яровенко Богдан Сергійович

студент 2 курсу факультету підготовки слідчих
Інституту кримінальної юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ

Необхідність подолання корупції в Україні, а також реформування законодавства України у сфері запобігання і протидії корупції пояснюють той факт, що протягом тривалого часу зберігається актуальність тематики визначення конституційно-правового статусу Національного антикорупційного бюро України.

Враховуючи те, що корупція залишається однією з найсерйозніших проблем, що гальмує розвиток України, необхідність створення Національного антикорупційного бюро України (далі — НАБУ) було однією з ключових вимог Європейського Союзу в рамках виконання Плану дій щодо візової лібералізації та подальшого вступу України до ЄС. Прийнятий Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року Закон